

Gosse de Kort

Gosse de Kort (1978) studeerde architectuur aan de TU Delft en behaalde in 2008 zijn master aan de Interfaculteit ArtScience. Hij begeeft zich op de raakvlakken van verschillende disciplines waarbij hij steeds op zoek is naar het tot stand brengen van relaties tussen de vaste architectonische ruimte en het vluchtige moment van performance. Dit resulteert meestal in een vorm die enerzijds een persoonlijke ervaring van ruimte is maar anderzijds de gelegenheid biedt om er opnieuw invulling aan te geven. Hij is werkzaam als autonoom kunstenaar en binnen diverse samenwerkingsverbanden. www.gossedekort.nl

HARMONIE

Elke plek heeft zijn eigen kenmerkende beelden en geluiden. Samen vormen ze een ruimtelijke ervaring die zijn invloed heeft op de lokale sociale verhoudingen. Dankzij de interactieve technologie krijgt de bezoeker ditmaal echter de kans om zijn eigen klanklandschap vorm te geven. Door de keuze voor een bepaalde route over het Scheffersplein kan een combinatie gemaakt worden van verschillende geluiden en dus een persoonlijke ervaring geformuleerd worden. Tijdens de beleving van dit ruimtelijke hoorspel ontstaat er echter een onverwacht sociaal conflict.

Robert Pravda

De interesse van Robert Pravda (1967) voor interdisciplinaire kunstvormen bracht hem naar de Interfaculteit Beeld en Geluid (nu Interfaculteit ArtScience), waar hij in 2002 afstudeerde. In 2001 was hij de oprichter van WEIM, een workshop elektro-instrumentale muziek voor zijn medestudenten die later werd omgevormd in elektronica improvisatie ensemble RecPlay toen Robert docent werd aan de Interfaculteit. Tijdens zijn studie concentreerde hij zich op het bouwen van instrumenten voor multimedia performances en op het maken van algoritmische composities voor ruimtelijke geluids- en lichtinstallaties. In de laatste jaren heeft hij een aantal nieuwe muziek- en lichtinstrumenten ontwikkeld, treedt hij op in verschillende groepen en contexten en heeft hij als componist en geluidsontwerper meegewerkt aan diverse theaterproducties.

DRIE MUNTEN — EEN INTERACTIEF VERHAAL

Drie Munten is een audiogame gebaseerd op de gedeconstrueerde legende over de Dordtse maagd Sura, die opdracht had gegeven voor de bouw van een kerk. Op elke betaaldag had ze drie munten voor haar drie werklui. Op een dag besloten zij haar te vermoorden, omdat ze dachten dat ze wel een rijke vrouw moest zijn. Volgens de legende vonden de moordenaars in haar beurs slechts drie munten. Nadat de moordenaars waren gepakt en ter dood veroordeeld, herrees Sura uit haar graf, vergaf haar werklui en redde hen zo van de beul. De thrillerachtige elementen van dit verhaal zijn de bouwstenen voor een audiogame die detectiveonderzoek op de oorspronkelijke plaats des onheils combineert met een hedendaags 'first-person' computerspel. De speler van het spel schakelt tussen de rollen van slachtoffer, moordenaar, getuige en detective, afhankelijk van de gekozen looproute. Het enige doel is om zoveel mogelijk munten te verzamelen.

Léon Spek

Léon Spek (1980) is een klankkunstenaar in de breedste zin van het woord. Hij improviseert en componeert elektronische muziek, maakt zijn eigen elektrische instrumenten en bouwt klanksculpturen. Léon studeerde Sonologie aan het Koninklijk Conservatorium waar hij zich specialiseerde in geïmproviseerde elektronische muziek. Om zijn verder reikende interesses invulling te geven ging hij ook studeren aan de Interfaculteit ArtScience. Gedurende zijn masters studie die hij daar in 2007 afrondde, begon Léon met het bouwen van diverse klanksculpturen en klankinstallaties.

ONGEHOORD

Deze wandeling opent de oren van wandelaar en luisteraar voor een normaal gesproken onhoorbare klankwereld. Een geluidslandschap dat net zo'n gewoon onderdeel van de stad is als de wegen, de huizen en het stadsgeruis. De geluiden zijn gezocht in het bereik waar je normaal niet met je oren bijkomt. Klanken die te hoog of juist te laag zijn om gehoord te kunnen worden, geluiden die opgesloten zitten in het water of juist vastzitten in een muur of een brug. De geluiden uit deze onhoorbare wereld zijn zo getransformeerd dat ze hoorbaar worden en in een gebied geplaatst waar de samensmeltingen en tegenstellingen een nieuw stadsgehoor creëren.

Renzo van Steenberg

Renzo van Steenberg (1977) is een veelzijdige kunstenaar en maakt installaties, muziek, film, live-cinema en theater. De relaties tussen de verschillende zintuigen en de verhouding tussen mens en technologie zijn terugkerende thema's in zijn werk. Renzo heeft een aantal installaties gebouwd waarin hij probeert de relatie tussen tastzin, oor en oog te beïnvloeden, wat vaak interfaces oplevert die een persoonlijke interactie tussen hem en toehoorders uit het publiek mogelijk maken. Naast een van de oprichters van het Haags-Berlijnse kunstenaarscollectief Feedbacksociety, is hij een van de programmeurs en initiatiefnemers van Seveninchrecordings en Seveninchprojects en maakt hij deel uit van een aantal noise formaties als Noizbleed en Johnny Locash. Ook heeft hij samengewerkt met een groot aantal zowel internationaal befaamde als totaal onbekende kunstenaars en instellingen. Renzo studeerde in 2005 af aan de Interfaculteit ArtScience.

ÜLEMISTE

Naast Tallinn ligt een groot meer dat de naam Ülemiste draagt. In het meer ligt een rots genaamd "Lindakivi" (Linda's rots). In de Estlandse mythologie wordt beweerd dat deze rots een van de rotsen is die Linda naar het graf van haar man Kalev wilde brengen in Toompea. De rots viel en het verdriet van Linda was zo groot dat uit haar tranen dit meer ontstond.

Taco Stolk

Taco Stolk (1967) is conceptueel kunstenaar te Amsterdam. Hij behaalde zijn BA en MA aan de Interfaculteit Beeld en Geluid (nu Interfaculteit ArtScience). Via de media-identiteit WLFRR doet hij sinds 1993 onderzoek en ontwikkelt hij projecten op het grensvlak van nieuwe media, conceptkunst en wetenschappelijke fenomenen. De nadruk ligt hierbij op de filosofische en artistieke implicaties van mediagebruik, en de fenomenologie van het creatieve proces. WLFRR-projecten kenmerken zich door minimalistische vorm en een grote verscheidenheid aan—soms ongebruikelijke—media. Stolk is medeoprichter van Formalism, bureau in concept & design te Amsterdam. Daarnaast opereert hij als spreker, publicist en curator op het gebied van de interactie tussen kunst en wetenschap, en doceert hij aan de ArtScience Interfaculty in Den Haag, de Universiteit Leiden en de MBA CrossMedia te Hilversum.

WLFRR: pWf

Volgens hedendaagse inzichten in de natuurkunde is er in ons universum sprake van een allerkleinst mogelijke lengte en een allerkortste tijdsduur: respectievelijk Planck-lengte en Planck-tijd (genoemd naar de natuurkundige Max Planck). Deze eenheden zijn onvoorstelbaar klein. In het WLFRR-project pWf wordt gepoogd om een waarneembare relatie tussen de menselijke schaal en deze 'pixels van het universum' te leggen door zicht- en hoorbare harmonieën van Planck-lengte en -tijd te gebruiken als materiaal voor een doorwandelaar klankveld. Over het centrum van Dordrecht is een matrix gelegd van ongeveer 687.472465890372 meter bij 687.472465890372 meter. Deze afstand is het 125e octaaf van Planck-lengte. Binnen dit veld is een klankconstructie te horen waarvan de timing en de geluidsfrequenties allemaal uit octaven van Planck-tijd bestaan, en de veranderingen in plaats bepaald zijn door octaven van Planck-lengte. Luisterend naar deze constructie kan men zich, al wandelend door Dordrecht, in harmonie wanen met de kleinste bouwstenen van ons universum.

Jochem van Tol

Jochem van Tol (1983) studeerde in 2007 af aan de Interfaculteit ArtScience. In 2009 zal hij zijn masters studie daar afronden. Startpunt van zijn werk is klank in de breedste zin van het woord: van de rauwe rafelige randjes van popmuziek tot minimale geluidslandschappen. Hij speelt in verschillende bandjes als drummer/gitarist en houdt zich bezig met het bedenken, onderzoeken en bouwen van instrumenten en klankinstallaties, vaak (elektro-) akoestisch en eenvoudig vormgegeven. Zijn onderzoek naar nieuwe klanken lokt onverwachte beeldende vormen uit. Hij probeert daarin de magie van een materiaal te vangen en uit te vergroten. Dit kan resulteren in een synthese van klank, beweging en licht. www.jochemvantol.nl

KOMT U MEE ZWEMMEN?

Laat u meevoeren door uw personal coach in een surrealistisch Dordrecht. Een schijnwerkelijkheid die u brengt langs onverwachte, associatieve flarden van geluid en tekst die langzaam aanzwellen of u voorbij razen! Mini-popliedjes.. Het alledaagse, niet eerder opgemerkte, wordt interessant. Een controversie tussen stad en niet-stad. Laat u verleiden in deze fantastische wereldreis. Deze wandeling wordt bij voorkeur gedaan in groepjes van twee en met een roze petje op het hoofd.

04-10-08
TM 05-04-09
PROEFTUINCBK
DORDRECHTPROEFTUIN
WORMHOLE
DORDRECHT

PROEFTUIN WORMHOLE DORDRECHT

Van 4 oktober 2008 tot en met 5 april 2009 vindt de vijfde editie van Proeftuin plaats. Proeftuin is een twejaarlijkse tentoonstelling die tot nu toe in de tuin van het Centrum Beeldende Kunst (CBK) Dordrecht werd gehouden. Voor elke editie wordt een kunstenaar die naast de eigen beroepspraktijk ook als docent aan een of meer kunstacademies is verbonden uitgenodigd om een tentoonstelling samen te stellen met talentvolle oud-studenten.

Dit jaar heeft het CBK Dordrecht Edwin van der Heide en Joost Rekveld gevraagd om het Proeftuin-concept op hun eigen manier in te vullen en het gebruik van geluid in de openbare ruimte centraal te stellen. In de hedendaagse beeldende kunst neemt geluid een steeds belangrijkere plaats in. Mediakunst en geluidskunst worden echter nog maar zelden in de openbare ruimte gepresenteerd. Met Proeftuin 2008 wilde het CBK aandacht geven aan deze nieuwste tak van de hedendaagse kunst. Daartoe was het echter noodzakelijk om de beschutting van de tuin te verlaten en de tentoonstelling naar de straten in de binnenstad te verplaatsen.

Rekveld en Van der Heide doceren beiden aan de Interfaculteit ArtScience van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten en het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Joost Rekveld hield zich eerder vooral bezig met het maken van experimentele films en licht-installaties die waren gebaseerd op het idee van een visuele muziek voor het oog; het componeren van licht en kleur op een manier die vergelijkbaar is met hoe componisten klank ordenen. Tegenwoordig houdt hij zich vooral bezig met algoritmische kunst, robotica en theater. Edwin van der Heide begon met het bouwen van instrumenten waarmee hij computergegeneerde klanken door fysieke handelingen live kon opwekken en transformeren. In de laatste jaren heeft hij een groot aantal projecten gerealiseerd waarin hij verschillende vormen van ruimtelijke compositie ontwikkelde waarbij het publiek meer of minder onderdeel wordt van het werk. Dit varieerde van projecten in de openbare ruimte waarin bezoekers met speciaal gebouwde radio-ontvangers in een stad een klankcompositie konden verkennen, tot interactieve klankruimtes in speciaal daarvoor gebouwde paviljoens.

Van der Heide en Rekveld nodigden tien kunstenaars uit die zijn afgestudeerd aan de Interfaculteit ArtScience. Deze kunstenaars hebben na hun studie elk een eigen plek gecreëerd binnen het veld van de verschillende kunstdisciplines. Zij maken werk dat incidenteel in de context van beeldende kunst wordt gepresenteerd, maar vaker een weg zoekt in het gebied waar muziek, mediakunst, theater en architectuur elkaar overlappen.

Elke kunstenaar maakte een geluidsveld dat is gekoppeld aan locaties in het stadscentrum van Dordrecht. Een bezoeker haalt bij het CBK een koptelefoon op en een geluidsinterface die op GPS positiebepaling is gebaseerd. De plattegrond in deze folder geeft een overzicht van de tien onafhankelijke werken met hun eigen route of gebied. Elk project bestaat uit een metacompositie van geluiden die worden geactiveerd als de bezoeker op of langs bepaalde plekken in de binnenstad komt.

Voor WormHole Dordrecht werden op deze manier tien verschillende klankwerelden gecreëerd, die een relatie aangaan met onze normale ervaring van de stad. Onze hersenen werken continu om uit onze zintuiglijke indrukken een coherente ervaring van de wereld op te bouwen. Het geluid van een passerende auto roept de vraag op naar het zien van een auto. De verbanden die steeds worden gelegd tussen zien en horen zijn meestal correct, maar vaak ook ambigu of ronduit verkeerd. Een andere manier om dit fenomeen te ervaren is om een film met twee verschillende geluidsbanden te bekijken. Dit levert twee verschillende lezingen van de betreffende film op. Onze geest zoekt altijd naar een coherent totaalbeeld en wij kunnen dit proces niet uitzetten. Elke klankwereld levert zo een andere lezing op van de stad, een Dordrecht in een parallel universum.

De bezoeker van Proeftuin kan hier een keuze uit maken. De kunstenaars laten een aantal zeer verschillende benaderingen zien, en hanteren bijvoorbeeld een aanpak die op de historie van de plek is gericht of waarbij juist geluiden uit een geheel andere omgeving aan plekken in Dordrecht worden toegekend. Andere projecten zijn meer conceptueel, werken met meerdere muzikale lagen of geven de ervaring van een ruimtelijk hoorspel. De geluiden scheppen een nieuwe context voor de ervaring van de stad en tegelijkertijd krijgt de bezoeker steeds een andere rol; van bijvoorbeeld een voyeur, een verdwaalde toerist, een pion in een spel, een meetapparaat of een concertbezoeker. Elk project legt een ander spanningsveld over de stad en het CBK is de centrale locatie die als een 'wormhole' deze parallele werelden doorsnijdt. Het project zal een half jaar te horen zijn.

WormHole Dordrecht verbindt werelden van:

Margriet van Eekelen
Maurits Fennis
Gloribel Hernandez Aguilar
Bart Koppe
Gosse de Kort
Robert Pravda
Léon Spek
Renzo van Steenberg
Taco Stolk
Jochem van Tol

concept
Edwin van der Heide

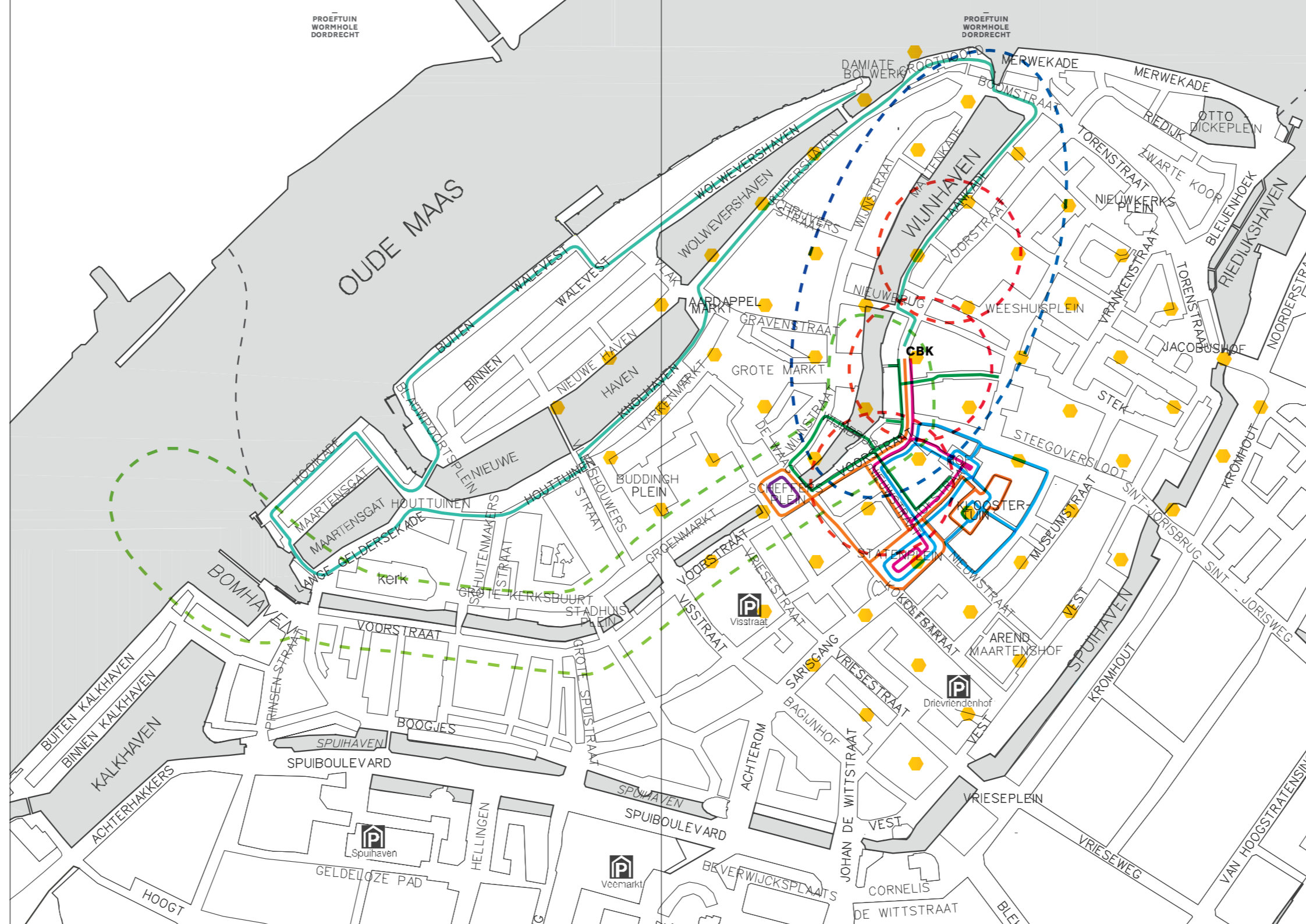
tekst
Joost Rekveld en
Edwin van der Heide

samenstelling
Edwin van der Heide en
Joost Rekveld

softwareontwikkeling
Sukandar Kartadinata en
Dunya Kirkali

Gedurende de tentoonstellingsperiode vinden er verschillende presentaties en bijeenkomsten plaats die relateren aan de steeds belangrijkere positie die geluid en media innemen binnen de hedendaagse beeldende kunst.

Kijk voor het programma op www.cbkdordrecht.nl

Margriet van Eekelen

Margriet van Eekelen (1973) studeerde Audiovisueel aan de Academie in Tilburg en daarna aan de Interfaculteit Beeld en Geluid (nu Interfaculteit ArtScience), waar ze in 2004 afstudeerde. Met haar eigen feedbackmachines, pneumatische installaties of andere dingen zoals een gaskachel en een laptop trad ze op vele festivals op. Onder andere was ze betrokken bij MS Stubnitz en de productie Carwash van Dogtroep. Op het moment is ze vooral actief als truckchauffeur om een aantal jaar kunst maken terug te betalen. Met twee voeten (of een paar wielen) op de grond denkt ze na over wat ze kan of wil toevoegen aan de kunstwereld. Ook is ze geïnteresseerd in creativiteit in het dagelijks leven, zonder podium of kunstcircuit. www.margrietkicks-ass.nl

HAVENRITME

Uitgangspunt van dit project is alles wat er zou kunnen gebeuren of gebeurd is, en waarvan de kunstenaar de geluiden als een extra auditieve laag op de realiteit plaatst. We horen lagen van geluid die zijn verankerd in de omgeving. Door rond te lopen verandert het klankbeeld en komen er locaties naar voren waar het geluid transformeert of die juist iets vertellen over de oorspronkelijke bron van het geluid.

Maurits Fennis

Maurits Fennis (1981) is een kunstenaar en onderzoeker die zich beweegt tussen architectuur, mediakunst en filosofie. Zijn werk is tentoongesteld en gepubliceerd in diverse Europese landen. In 2006 studeerde hij af aan de Interfaculteit ArtScience. Vervolgens studeerde hij enige tijd bij de Architectural Association in Londen, waarna hij werkzaam was bij Zaha Hadid Architects als geometrie-specialist. Momenteel werkt hij bij Zwarts en Jansma Architecten in Amsterdam.

SPONGE

Op basis van het kale stratenplan van Dordrecht heeft Maurits Fennis voor dit project een complex netwerk van kleine en grotere gewelven ontworpen. De grootte van deze virtuele gewelven hangt af van de afstand die er tussen de hoekpunten van straten overbrugd moet worden. Alle gewelven samen vormen een sponsachtige ruimte die we tijdens deze wandeling niet kunnen zien, maar die we wel akoestisch kunnen ervaren. We horen een akoestiek die continu verandert naargelang we ons in kleinere of grotere cellen van deze virtuele spons bevinden.

Gloribel Hernandez Aguilar

Gloribel Hernandez Aguilar (1971) heeft zich vanaf vroege leeftijd bezig gehouden met geluid of muziek. Ze studeerde eerst fluit en piano, speelde en zong in diverse pop- en experimentele rockbands, maakte radiokunst, deed geluidsperformances, vrije improvisatie en houdt zich sinds kort ook bezig met het therapeutisch gebruik van geluid. Ze studeerde Etnomusicologie aan het IUDEM in Caracas en later Sonologie, Elektro-akoestische compositie en Beeld en Geluid in Den Haag. Op het moment woont en werkt ze in Caracas, Venezuela.

A SONIC SUPERIMPOSITION (OF THE NEVERENDING SUMMER ON THE WINTER)

Gloribel Hernandez Aguilar: "In satelliet-beelden 'loop' ik door de straten van Dordrecht vanaf mijn computer in Caracas. Mentale beelden vormen zich uit de combinatie van de luchtfoto's, mijn herinnering en mijn verbeelding. Ik realiseer me dat het contrast met het Caracas waar ik leef niet alleen visueel is, maar vooral bestaat uit een complex van ervaringen. Sommige hiervan zijn fysiek: de temperatuur, de geluiden, de intensiteit van het licht, maar andere zijn minder goed te definiëren als iets zintuiglijks. Deze gevoelens zijn meer een innerlijk antwoord op de omgeving: de vertrouwde, een gevoel van gevaar of juist veiligheid; het gevoel te behoren tot een landschap of juist de afstand ertoe. Het is dit complex van ervaringen dat ik wil raken in deze wandeling-compositie van geluiden uit Caracas die over de geluiden van Dordrecht worden gelegd. Het lopen door de stad met deze geluiden schep misschien een soort tussenplek tussen oog en oor."

Bart Koppe

Bart Koppe (1975) studeerde in 2005 af aan de Interfaculteit ArtScience. Zijn werken bestaan vaak uit tastbare interfaces in combinatie met elektronica, computers en netwerken. De concepten achter zijn installaties en netwerkkunst komen voort uit vragen, ervaringen en gedachten over technologische verandering en de invloed daarvan op het dagelijks leven. Vooral de communicatieve en sociale aspecten van de technologie nemen een belangrijke plaats in zijn werk in. www.a-bort.org

KLANKPLEIN

Het Statenplein en de weg er naartoe is gevuld met klank. Het gebied is gevuld met volumes van geluid die elkaar raken, die gedeeltelijk overlappen of geheel in lagen over elkaar heen hangen. De geluiden komen voort uit verschillende vormen van audiosynthese en elk deel van het plein klinkt hierbij anders. Door routes te zoeken op het plein, navigeert de luisteraar door deze totale compositie en bepaalt zo de eigen klankervaring.